Grigore Constantinescu

Comuna

MOZĂCENI

PITEŞTI MMXV

MOZĂCENI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 3 sate: **Mozăceni**; Babaroaga; Zidurile.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 55 km.
SUPRAFAŢĂ: 70,5 km^2.
POPULAŢIE: 2.242 locuitori [1.064 M + 1.178 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Mozăceni – 1620 [7128] iunie 9 (DIR, XVII, B, ŢR, vol. III, doc. 500).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Mozăceni.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Gavriil Movilă la 9 iunie 1620, prin care se confirmă eliberarea din rumânie a satului Mozăceni.

Sit arheologic: Existenţa anterioară a unei comunităţi umane pe teritoriul actual este atestată prin Aşezarea eneolitică [mileniul IV a. H.] de la Măgura –[▲]–, la circa 500 m nord de satul Zidurile; cercetată arheologic, în 2001, de dr. arhl. Dragoş Mândescu. Ruinele bisericii de la Ziduri [sec. XVI] –[▲]– la nord de sat.

«SVI MI PIE» ▬ O SUPOZIȚIE FANTASTICĂ !!!...

Arheologul Ion Nania, în monografia sa, «Mozăceni, o veche aşezare din fosta ţară Vlaşca» [2005], menţionează că descoperirea, pe Valea Mozacului, a unui „toporaş cu gaură pentru introducerea cozii, lucrat din gresie dură", pe care sunt săpate trei cuvinte latine: «SVI MI PIE», (în traducere: „Pentru mine, cu evlavie") este un „document mai valoros decât Columna lui Traian" <sic !>, argumentând că „acest obiect este unicat pentru întreaga arheologie, întrucât arată clar că literele alfabetului getic timpuriu sunt mai „evoluate" decât cele etrusce şi latine, iar citirea se face de la stânga la dreapta, ca şi azi, ceea ce s-a impus la toate popoarele care foloseau alfabetul zis latin, de fapt, alfabetul getic.". „Cele trei cuvinte latine ale rugăciunii meşterului get din cultura Tei-Verbicioara dezleagă multe enigme şi pun capăt multor discuţii" <sau, din contră, le amplifică !>... După aprecierea autorului, toporaşul este „certificatul de naştere al romanităţii: geţii timpurii constituiau parte din această romanitate.". <sic !>. „Această descoperire – consideră prof. Ion Nania – spulberă aberaţia care susţine dispariţia limbii geto-dacilor, adică dispariţia celui mai numeros grup european al antichităţii, la numai 165 de ani de la stăpânirea romană.". <sic! >. Quod erat demonstrandum !...

TOPONIMIE:

- **Babaroaga** – toponim de provenienţă incertă format, probabil, pe baza unei porecle, cu referire directă la prima deţinătoare a proprietăţii, care, potrivit tradiţiei orale locale, avea preocupări, prin excelenţă, religioase.
- **Mozăceni** – toponim format pe baza apelativului regional *mozac* ≈ „om închis, tăcut; zdravăn, rezistent" – devenit antroponimic + sufixul –*eni*, relevând apartenenţa familială şi, implicit, a proprietăţii iniţiale în localitate. Cuvântul „*mozac*" are, local, şi semnificaţia de „pădure bătrână, foarte deasă, întunecată".
- **Zidurile** – toponim topografic format pe baza apelativului *ziduri*, evocând existenţa unor construcţii anterioare în aria de constituire a localităţii. Cercetările arheologice efectuate în aşezare au relevat ruinele unei biserici databile la sfârşitul secolului al XVI-lea – începutul secolului al XVII-lea, situate la circa 500 m nord de vatra actuală a satului.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară caracteristică zonei de şes a judeţului Argeş. După o perioadă considerabilă de evidentă dominare a arhitecturii lemnului, când procesul de defrişare a pădurilor în vederea extinderii suprafeţelor destinate agriculturii era în plină desfăşurare, iar, în structura locuinţelor, se utiliza cu precădere materialul lemnos, s-a trecut la edificarea unor construcţii din grădele de nuiele, pentru ca, ulterior, să predomine tehnica de construcţie în paiantă. Adoptarea acestui sistem a fost determinată de lipsa acută a lemnului pădurilor compensată parţial prin includerea lutului special pregătit în structura pereţilor.

În perioada interbelică, s-a intensificat procesul de utilizare a cărămizilor ca material de construcţie. Planul caselor era simplu: tinda cu „vatra de foc" şi odaia de locuit. În cazul caselor noi din cărămidă, planul a fost extins, înregistrându-se construcţii cu trei sau patru camere.

Portul popular tradiţional local relevă influenţe ale portului teleormănean.

În domeniul artei populare, s-a remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956–2006, creatoarea Maria Gheorghe din localitate care a obţinut premii ori menţiuni pentru confecţionarea ţesăturilor de interior.

În domeniul folclorului literar local, baladele: „Soarele şi luna" şi „Balada meşterului Manole" se înscriu printre cele mai reprezentative creaţii de acest gen.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Brâul căluşăresc, Cositul, Fişcălia, Martalogii, Murguleţul cârjelit, Murguleţul de la Mozăceni, Murguleţul împletit, Murguleţul în bătaie, Ogănăul, Ţigăneasca, Ţigăneasca la patru, Ţigăneasca Mariei, Ţâpla.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚**Biserica «Sf. Nicolae» Mozăcenii de Jos** (Dumbrăveni) [1907] ~ctitorită de preotul Ioan Musicescu, Ştefan Stănculescu şi soţia sa, Ioana, reprezentaţi în tabloul votiv din pronaos •intervenţii: consolidare [1938, 1942, 1966] •pictură murală: anonim [1907], restaurare de V. Hudici [1945]; refacere pictură de Adrian Kőber [1964].

✚**Biserica «Sf. Gheorghe» Mozăcenii de Sus** [1922-1926]~ctitorită de preot Ion Popescu, preot Gheorghe Necşulescu – veteran al Războiului pentru Independenţă •intervenţii: consolidare [1941] •pictură murală: Dumitru Belizarie [1926]; restaurată de Theodor Petrescu-Tutana [1965].

✝**Monument eroi: Mozăceni** [1916-1918]; (1931) – lângă Primăria comunei Mozăceni.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 231 locuitori ai comunei Mozăceni, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [5], Primul război mondial [157], Al doilea război mondial [69].

IN MEMORIAM

•**CRUCEANĂ ION** [1911-1999] – economist, folclorist, istoric al culturii; membru fondator al cenaclului literar „Liviu Rebreanu". Opera: «Momente şi figuri argeşene» [1980], «Pe Argeş în jos, pe un mal frumos» [1981], «Pe Argeş în jos. Locuri şi legende» [1990], «Hanuri piteştene», SCMJA, VII, 1995, «Drumul oii şi alte drumuri moarte pe meleagurile argeşene. Istoric şi toponimie», SCMJA, VIII, 1999 ş. a.; autor al unor interesante articole referitoare la scriitori din Argeş: Liviu Rebreanu, Mihai Tican-Rumano, Urmuz, Tudor Muşatescu, George Topîrceanu, Ion Marin Iovescu ş. a. Colecţionar de artă plastică.

✪ **MUSICESCU ION** – preot cărturar; autor al volumului «Monografia comunei Mozăceni, plasa Mozăceni, judeţul Argeş», Muşăteşti, 1905.

✪ **RADU ION** [1915-1964] – ofiţer de carieră la Regimentul 7 Vânători de Munte din Câmpulung-Muscel, militant anticomunist. Arestat [1950], deoarece sprijinise cu armament pe partizanii din zonă; condamnat la 25 ani muncă silnică pentru „crimă de uneltire împotriva ordinii sociale".

✪ **RĂDULESCU STELIAN** [1888-1974] – profesor şi avocat; a format generaţii succesive de elevi la Liceul „I. C. Brătianu" din Piteşti, dovedind un remarcabil tact pedagogic. A intrat în anecdotica liceală prin reproşul cu vădită tentă folclorică adresat elevilor leneşi: „Geaba vii, geaba te duci, geaba rupi nişte papuci !"…

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 315.

Ion Musicescu– *Monografia comunei Mozăceni, plasa Mozăceni, jud. Argeş,* Muşăteşti, 1905, 27 p.; Ion Nania– *Mozăceni, o veche aşezare din fosta ţară Vlaşca*, Piteşti, 2005, 790 p.; Ştefan Negrea– *O monografie model: «Mozăceni, o veche aşezare din fosta ţară Vlaşca»,* Argeş, an IV (2005), nr. 4 (274); Ion Cruceană– *Mozăceni, leagănul copilăriei mele. Micromonografie sentimentală,* Piteşti, 2009, 160 p.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

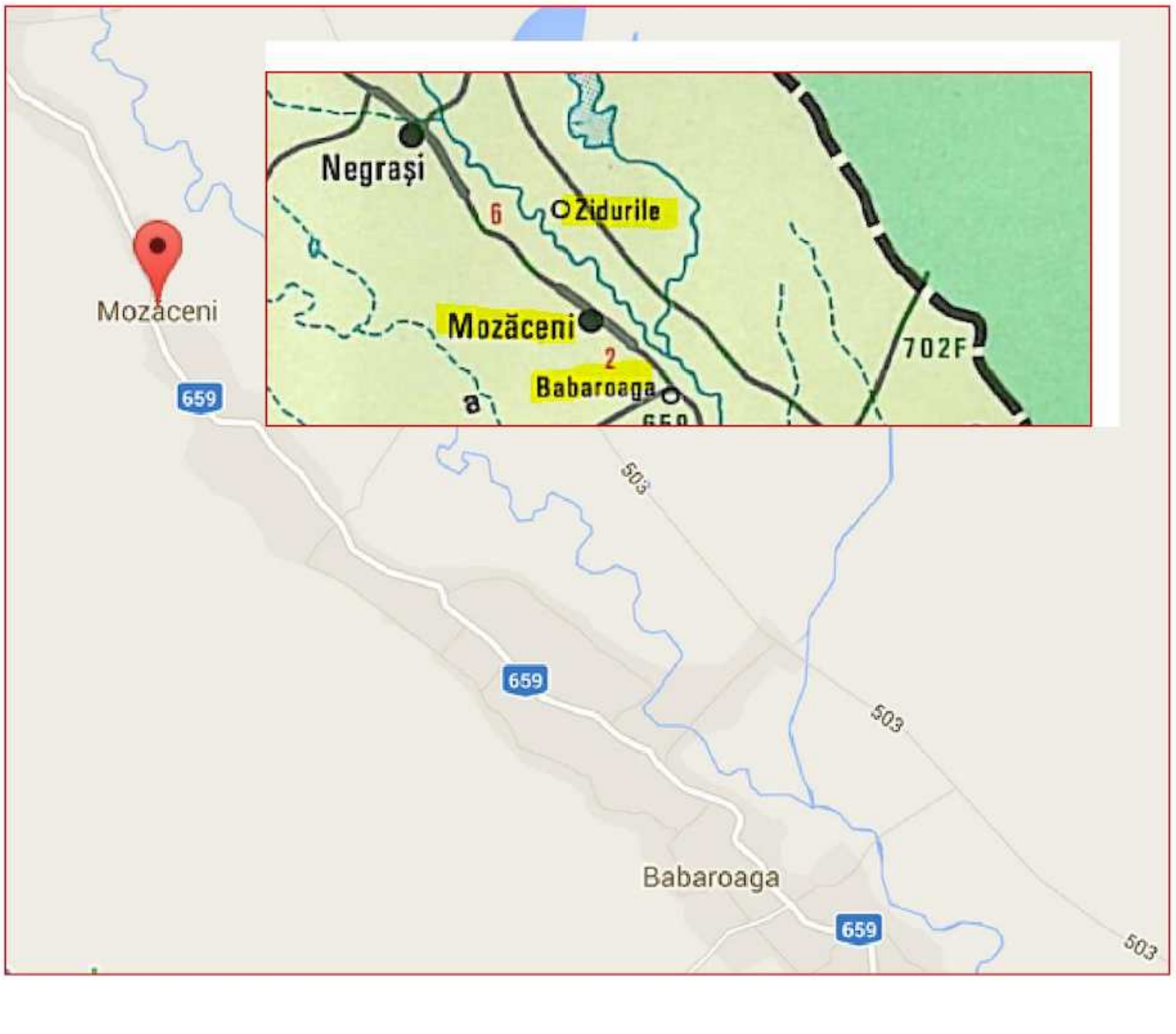
Negrași
6
Zidurile
Mozăceni
2
Babaroaga
650
702F
Mozăceni
659
a
503
659
503
Babaroaga
659
503

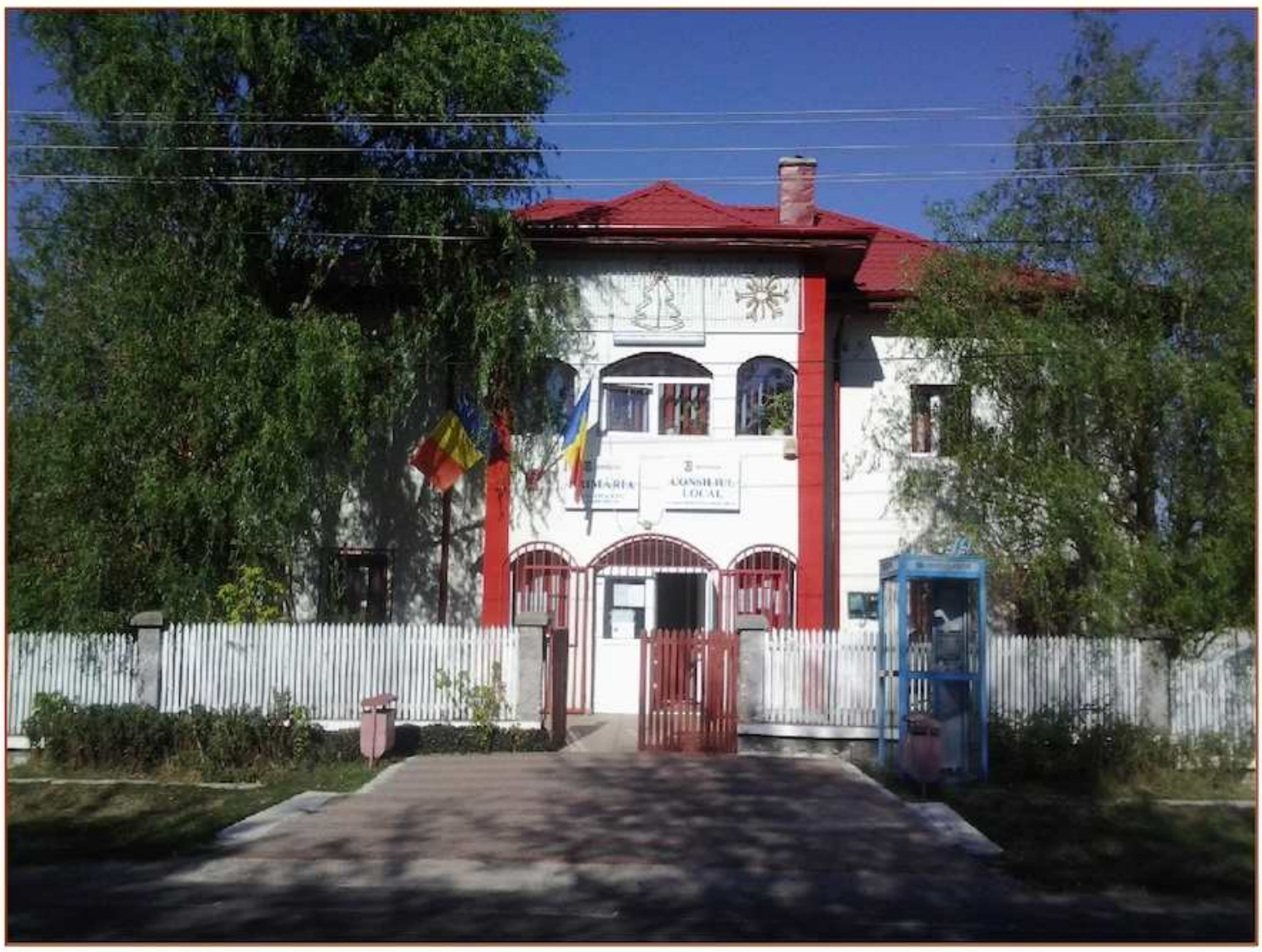

PRIMĂRIA COMUNEI MOZĂCENI.

MONUMENTUL EROILOR.

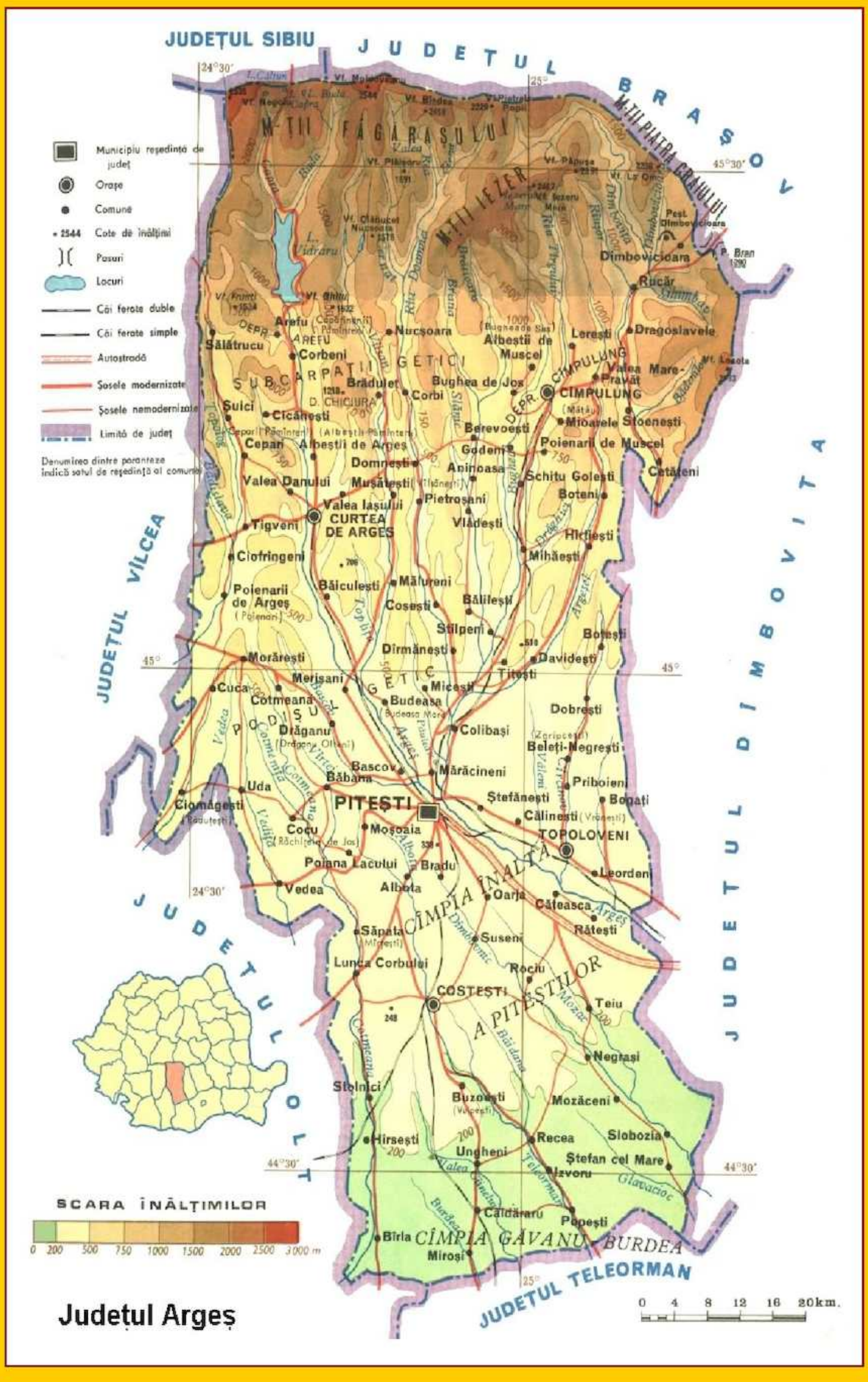

Județul Argeș